

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 56. ANULU XV.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foieș pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumerării pentru Sabiu este de anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și terii straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratelor se plătesc pentru intea ora cu 7. cr. sîrbiu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 13/25 Iuliu 1867.

Espunerea ministrului de finanțe în senatul imperialu.

La orice societate, că să nu începem dela individu, jocă starea finanțială o rolă însemnată. Buna starea unei societăți precum și prosperitatea ei se interesează și se judecă în cele mai multe casuri după această stare, pentru că ea prezintă mijloacele de care se servește orice societate spre a ajunge scopul ce și-lu împregiușă. Aceasta împregiușare și îndreptăție dicerea că finanțele sunt nervus reipublicae.

Nu va fi dăra ceva prisoriu a aruncă să noi o privire mai detaliată asupra stării finanțiale în statul monarhiei austriace, și după cele expuse de însuși ministrul de finanțe de Beke într-o din siedințele senatului imperialu a sesiunii de fată.

Espunerea începe cu 1860, din care se vede

ca în 1860 au fostu unu deficitu suma rotundă de	137,300,000 fl.
" " 1861	127,800,000 "
" " 1862	86,300,000 "
" " 1863	83,000,000 "
" " 1864	86,500,000 "
" " 1865	51,200,000 "

Aci observă ministrul, că spre înălțarea unei neînțelegeri să nu se confundă deficitul din încheiarile computelor de statu al periodului 1864 cu deficitul manipulației curente.

Incheierea computului de statu socotesc venitele și erogările din unu anu anumit, de se realizează acele său nu se realizează; manipulația insă socotesc venitele și erogările, cari în realitate intră și esu în același an: fia acele său de pre anu respectiv, său de pre anii trecuți. Aceste din urmă se voru astern deosebitu.

Ministrul trece la 1865. După legea dela 26 Iuliu 1865, servitiul anului administrativ aru fi trebuit să aibă unu deficitu numai de 9,682,769 fl. După socotele curției supreme de computuri s'a încheiat manipulația casei pentru 1865 cu o erogare de 500,861,000 fl. venitul insă eră 446,863,000 fl. rezulta dăra unu deficitu de 53,998,000 fl. lângă care mai eră de a se acoperi spese nepreliminate 50,998,000 fl. rezulta dăra după manipulație unu deficitu de 104,378,000 fl.

De aici deduce apoi mai departe ministrul n ecessitatea urgentă de unu imprumut nou care să si contracta în suma de 90,000,000 fl.

Venindu la 1866 împarte anul finanțialu în patru perioade: a) înainte de resbelu, b) armarea, c) periodul resbelului pâna la Königgrätz și d) dela Königgrätz pâna la închiderea pâcei. După percurgerea detajata a acestor perioade și întreprinderile ce s'a făcută pre terenul finanțialu arata că lui nu-i sunt cunoscute trecceri preste competenția preliminata decât 164,000 fl. de partea ungură și 4 milioane în statul militaru. Este insă o rezerva din vinderea harthielor ipotecarie dela dominiele statului. Venindu la cestiunea valutelor dice că statulu fu silitu a emite note de statu și acăstă a o face pre fatia.

Deficitul statului în urmă tuturorui acestor de mai susu se immulă cu 385 milioane. 165 milioane s'a datu pentru trope în anul 1866 cu spese de resbelu, precandu spesele de același soiu a fostu în 1859 175 milioane.

După aceste trece la rezultatele în urmă a măsurelor extraordinaire.

In 31 Decembrie 1865 era detoria de statu consolidată 2,383,146,964 fl.

detoria flotantă 152,050,360 fl.

sum'a 2,535,197,335 fl.

Dela aceste capitale procente . . . à 5 fl.

(dela datori'a consol.) 105,700,612 fl.

(dela datori'a flot.) 7,745,380 fl.

113,445,993 fl.

Dela 1 Ianuarii 1865 pâna la 31 Decembrie 1867 se socotește crescerea pentru:

a) detoria consolidată 375,698,000 fl.

b) " flotantă 309,897,425 fl.

Sum'a 685,695,425 fl.

procente:

a) dela datori'a consol. 18,759,900 fl.

b) " " saflot. 167,434 fl.

sum'a 18,927,334 fl.

Prin refuire de detoria s'a făcută o imputinare în detoria capitalu de 173,933,471 fl.

în procente de 4,839,405 fl.

La finea anului 1867

va fi și dăra crescerea detoriei

în capitalu de 511,761,944 fl.

procente 14,187,929 fl.

Totă datoria statului, săra cea a desdaunării de pamant, va fi în finea anului 1867:

în capitalu de 3,046,959,289 fl.

procente 127,633,921 fl.

lângă care vinu a se mai adauge 24 milioane amortisaturi.

Cu toate aceste din espunere s'ară vedé nisuntia către unu viitoru mai bunu în urmă circulației notelor cu cursu silitu, și incă poporul să nu mai fia încarcat cu dări noue. Remane întrebarea numă, ca în casu de o criza politica, cum va sci să se ajute ministrul?

Evenimente politice.

Sabiu, 12 Iuliu

Amu fostu făcutu cunoscutu că comitatul Heves în Ungaria, respective comitetul comitatensu, au adus unu conclușu cu totalu opusu politicei regimului de acum. Ministeriul insă au provocat pre numitul comitetu a-si revocă conclușul, amintind la casulu contrarul cu disolvarea comitetului. Lumea se asceptă să se temea, că desu mențiunatul comitetu va perseveră în resistenția sa. Elu insă a fostu mai placabilu și a retrasu conclușul.

Din o corespondință din Pest'a la S. Bl. a flămu ca ministrul ung de justitia tine siedințe cu consiliarii și seceretarii secfunei ardelene asupra schimbărilor ce au a se face cătu mai curențe în justitia Transilvaniei. Totu din acea corespond. astămu pre lângă rezerva și unele din obiectele discutiunelor în siedințele amintite. Între acestea e cestiunea curției de cassă, despre carea se dice că se va preface în o secțiune a tablei septemvirale din Pest'a. Mai e vorba apoi de stergerea restrictiunii zungfuarie a advocaților (Advocaten-Zunftzwanges); de stergerea său tineră institutului notarialu; stergerea procedurei de împăcare (Vergleichverfahren); îndreptarea tuturor transgressiunilor la competenția judecătorilor; de crearea de tribunale de schimburi (politie, wechsel) și urbariale, apoi de unele tribunale de juru în afaceri de presa și de introducerea legii de presă de la 1848.

In senatul imperialu s'a făcutu (in 20 Iuliu)

alegera pentru deputașuna ce are să pertrateze afacerile comune cu Ungaria. Desbaterea asupra propunerilor comitetului pentru confessiuni a fostu fără via. Sub decursul acestei ministrul de justitia au ceditu o declaratiune a regimului în carea se dice: Regimul recunoște necesitatea unei regulări a referințelor între confessiuni și speră a aduce în currendu unu proiectu de lege în asta privindă. Cu autoritatea biserică s'a și inceput negoziările. După aceea s'a adusu o propunere din partea comitetului respectiv în privința unei legi matrimoniale (de casatoria) și în privința despartirei scălei de biserică. Legea carea regulează referințele între confessiuni s'a primitu cu majoritate de voturi.

Corespondintie din Parisu afirma, că de-si mergea Imperatul Austriei la Parisu e insinuata oficialitate, totusi suntu pareri forte multe, cari tragă la indoile calatoră acăstă. De alta parte se crede ca Imperatul Napoleonu va sa vina la Vienă și va sa înduplice pre Imperatul Austriei a calatorii la Parisu său pôte a-lu luă cu sine la Parisu.

Dupa sciri din Vienă se sună ca Napoleonu, vediendu, că nu a putut strică nici în unu modu bună intelegeră între Prussi'a și Russi'a, stăruiesc din tōte puterile pre lângă castigarea Austriei în partea sea. Dupa Sch. Merkur, s'ară fi propunendu din partea Franciei o alianță patruplu între Francia, Italia, Austria și Anglia, a cărei scopu are susținerea stării de fată în Turcia. La întemplare insă când Turcia nu aru fi cu tōte aceste în stare a se susțină, atunci să fia unu Principiu din casă austriacă eredele (mostenitorul) într-unul pre carele siede astădi Padisahulu turcescu. Langa tōte aceste se mai adauge că în Vienă se pastrăza pâna acum o strictă rezerva fată cu propunerile de mai susu. Min. de Beust nu ascunde nimic, ca elu nu cugetă nici de cum la parăsirea unei stricte obiectivități în politica, carea în impregiuările de fată se recomanda ea de sine.

Diariul „Liberté“ yrea să scie, că alianța între Prussi'a și Russi'a nu e o inventiune ci de mai multu tempu o faptă implinită.

Afacerile confesiunali și scolari în senatul imperialu.

In siedintă din 5/17 Iunie a. c. a casei alegătorilor facă Dr. Mühlfeld propunerea, că proiectul de lege pentru afacerile confesiunali, carele s'a discutat în sesiunea intăia a periodului trecutu, să se ia în pertractare și spre acestu scopu să se aléga unu comitetu anume.

Mai înainte de a se alege comitetul respectiv facă Dr. Herbst o propunere de urgăție: 1. pentru compunerea unei legi, prin carea dreptul privitoru la casatoria codicelui civil pentru catolici și jurisdicția forului civil în cause de casatorie să se restaureze; 2. pentru compunerea unei legi, prin carea să se emita decisiuni principali despre referința scălei către biserică în consumanția cu principiul de emancipare a scălei de sub influența biserică; 3. pentru compunerea unei legi spre regularea referințelor întreconfesiunali pre basea principiului egalei indreptățiri a cetățenilor.

In siedintă din 11 Iuliu c. n. se alese unu comitetu pentru afacerile confesiunali de 15 membri, între cari superintendentul Schneider, profesorele de universitate Jäger și consilierul cons. Andreievici preot; Ziblikevici, Storm, Herbert, Herrmann, Dinstl, Rechbauer, Veichs, Mühlfeld, Kardasch, Seifertitz și Figuli mireni creștini, iera Curandă de confesiune mosaica.

Pre lângă proiectul de lege menționat u Dr.

Mühlfeld se dețe comitetului și propunerea Drului Herbst, cu acea însemnare, că sa repăre, de către de parere să ba a compune legile speciale propuse de Dr. Herbst pre lângă discutarea legei generali în afacerile confesiunali și scolari pe basă elaborată Dr. Mühlfeld?

Comitetul respectiv tînă Luni in 3/15 Iuliu a. c. siedintă prima, in carea apucandu mai întâi cuventul Dr. Mühlfeld, desfășură, ca afară de partea a două din punctul întâi a propunerei Dr. Herbst, cu carea s'ară intielege și elu, celelalte obiecte suntu cuprinse in projectul seu de lege pentru afacerile bisericesci și religioane, și asiă e de parere, că sa stea comitetul pentru discutarea acestui proiect de lege.

Dupa acăstă apucandu cuventul Andreieviciu desfășură in o cuventare mai lungă, ca mai multe de tot ar fi să se lamurășca terenul legături in afacerile religioane și bisericesci in acel mod, că sa nu se scape din vedere ideia unui statu constitutiunalu creștinu, precum se facă la discutarea projectului de lege a Dr. Mühlfeld in siedintele comitetului confesiunale din anul 1861, de ore-ce ideea deismului generale, pe care terenul relegenariu e compus acelu proiectu de lege, aru vătăma simțiul religiosu creștinu alu poporeloru — din Austria.

Dr. Sturm aplacidă cele vorbite de Andreieviciu intră acăstă, ca casatoriele intre Evrei și Crestini nu aru fi nici decum consulte; ieră profesorul Jäger se respică, cumca afacerile bisericei catolice suntu déjà regulate și confesiunile celelalte, având lipsă de o regulare, sa se interesedie singure de acăstă.

In cursulu desbateriloru, care erau numai preliminarie, mai vorbira Schneider, Ziblicheviciu, Figuli, Cardasius, Herbert, Dinsti, și Curand'a, mai toti cam in acelu intielesu, ca deocamdata sa se recomande casei compunerea de legi speciali conformu propunerei Dr. Herbst, totusi insa sa nu se amane discutarea legei generali pentru afacerile religioane și bisericesci, și intră acăstă se intielesă in urma majoritatea. — Dorim comitetului succesu la compunerea de legi bune și de folosu, de cari avem lipsă și le acceptăm cu nerabdare in causele confesiunali și scolare.

„Albin'a.“

In nrulu 54 amu atinsu despre unu raportu ce l'a asternutu Tremisulu Prussiei de lângă curtea din Vien'a, guvernului seu despre cele ce a observat densulu la ocasiunea incoronării in Ungaria. Fiindca diuariile ce l'au adusu mai întâi staruiesc pre lângă autenticitatea lui și fiindu totu odata unu

actu însemnatu reproducere și noi traducerea următoare:

„Vien'a 18 Iunia 1867.

Sub decurzulu petrecerei mele in Pest'a mam'u ingrijită a me informă nu numai despre opiniunea deosebitiloru membri ai dietei fatia cu viitorulu, ce se ascăpta din nou'a complanare politica și chiaru despre opinieea poporului, ci cu deosebire, că sa iscodescu, de către pâna incătu suntu ungurii insuflati de multi amiri către Prussia, influenței cărei a uei in fine a-si multi amiri tota starea politica presenta. Ce privesc la punctul 1 mi se pare, ca opiniunea de fatia a politicei magiare e generala. C. Andrassy si descoperi convingerea sea unei persoane de incredere, cumca i-ar succede a mijloci o contielegere cu deputatiunea și delegațunea de dincolo de Lait'a, de către spiritele aru fi pregătite prin marimea și emotiunea serbarilor incoronării. Mai incolo totu de acăstă credinția aru fi să in privintia intielegerei in respectul elaboratului pentru causele comune, insa acum partidă ministeriala cam scadiuse din influenția și era pre aci a se inmulti nemultiamitii, insa darulu de 100 galbeni datu in favorea armatei revoluționarie din 1848 și amnestia absoluta, care o dede regale, a făcutu o astfelu de sensație, incătu chiaru și membrii stengei estreme se aflara siliti a marturisi: cumca inca nu le-a sositu diu'a loru și ea trebuie să-si amane implinirea sperantelor loru pre unu momentu mai tardiu său cauta sa o accepte dela favorarea eventualităților neprevideute. Aceste măsuri propuse de Andrassy regele le-a primitu fără că sa prevădă adencu batătorea loru însemnatate. Acăstă a făcutu, că desertarea din partidă ministerială sa se opresca și sa se stergă impressiunea făcută prin scrisoarea lui Kossuth. In genere nu se poate nega, ca in cursulu politicei interne a Ungariei domnesce unu torente ultraliberale, care tine corona in dependentia. Poterea, ce o trage căsă imperatresa austriacă din acăstă stare a lucrărilor e dependenta dela schimbăriile condițiunile viitorului și ale opiniunei momentane naționale, asiă incătu se poate cu securitate vorbi despre ea. E insa probabilu, ca ulterioră desvoltare a dualismului lasa a se acceptă din ce in ce totu mai mult slabirea tendintelor germano-austriace. Primirea, ce o aflără dimpreuna cu membrii internaționalei noastre in Pest'a, mi-a făcutu o placere foarte mare și ea sta in contrast cu aceea, care ni se rezervă aici — in Vien'a — in asiă numită societate. Scirile, care le primă despre simțimenterile din interiorul Ungariei m'au adus la convingere, ca in totu plasele și păturile — societății se nu-

tresce multă simpatia și multiamire către Prussia. Deputatiunea sen. imp. fu prima, ce e dreptu, cu multe demustrări esteriore, insa germanul austriac nu e iubit de către unguri. Acești a ne consideră pre noi prussienii pentru viitorul că pre protecțorii loru mijlociti in contră tendintelor predomnitore vieneze.

Din Messicu.

Cetim in Courier des Etats-Unis:

Dupa căte-va spuse care le-amu reprobusu, nici cum nu aru fi fostu desperata pofta Impeatorului Massimilianu, candu Queretaro a fostu tradat dusmanului. Dupa altele din contra nu mai era chipu pentru Imperatorul de a sustine positia sea, armată imperială fiindu incungurata din totu părțile și fără mijloce de întreținere. Eata din diferitele versiuni ce stau sub ochii nostri cele care paru a avea unu caracteru de autenticitate

Asediul orasului Queretaro a urmatu inca siése-dieci și optu de dile dupa ce Massimilianu s'a fostu inchis in elu. De-si se dice ca avea cu densulu 12,000 de soldati, in realitate efectivul seu nu se redicea mai multu decătu la 6 sau 7 mil. Printiul Salm-Salm care servisa in armă Potocnik, era adeveratul seu siefu de statu-majoru purtandu totu odată increderea Imperatorului. Miramon se ocupă cu directiunea afacerilor militare de-si Massimilianu era generalu siefu. Pre la jumetea lunei Martie, Marquez care pâna atunci fusese siefu statului majoru imperatescu fu trimis la Messico spre a aduce trupe de ajutoriu, si din di in di se acceptă sosirea sea cu 12,000 omeni. Curieri preste curieri era espediuti către densulu. Nici unu nu se intorcea. Unul din ei s'a fostu gasit spenitratu de către liberali cu unu tituliu scrisu pre pieptu „alături cincile curieri către Marquez“. In permanentia să publicata o multamita de 6000 dollars pentru celu ce aru strabate pâna la Marquez si aru aduce unu responsu dela elu. In diu'a de 11 Aprilie printiul Salm-Salm se arunca din orasul asupra liniei liberale spre a dă la cinci stafetari mijlocul de a esă prin cinci puncte diferte. Fia-care din ei era purtatoru de o depesă invitată in cera tare ce putea sa inghitia la nevoia. Doi din ei resbatura. Marquez era in luptă cu Diaz in prijma capitalei și ii era cu neputinția de a dă vreun ajutoriu.

In launtrul orasului asediatus, provisunile se imputinăse; se poate dice ca alta nu mai remasese decătu carne de catăru și de calu. Vení diu'a in

FOIȘIÓRA.

Indoiéla și realitate.

(„Convorbiri literare.“)

Fantasia intr'unu actu.

PERSONE:

Iodiel'a — Realitatea.

Michailu.

Alessandru.

Unu servitoru.

Unu salonu elegant.

SCENA I.

Michailu Alessandru.

Michailu pune unu jurnalu pre o măsa, in momentul candu intra Alessandru.

A les. (intrandu) A!... iata in sfersitu; te credeam perdutu.... sa nu vîi dōue dile intregi sa me vedi! amu sa me certu cu tine.

Mich. Dêca visită nu are unu altu scopu, o poli si sfersi. Dêca vîi insa sa dejunamu impreuna, atunci rămăi!

A les. I-mi e cu neputinția; me duc la mosiul meu la D. Orneanulu; nu amu decătu căte-va momente pentru tine, doream numai sa te vedu, sa sciu cum te așfi, si trecandu sa mai vorbim ce-va despre interesele tale.

Mich. Intielegu ceea ce ai sa-mi spui, vrei ieră sa-mi vorbesci de insurătorea mea cu Domnisoru Orneanulu; i-ti iubesci prea multu verisiora, scumpulu meu.

A les. Si pentru ce nu? e forte amabilă verisiora mea; dara afară de aceste suntu pre sin-cheru amicul teu pentru că s'ară că sa nu me intereseze.

Mich. (Stringendu-i mâna). Bünulu meu Alessandru nu m'amu indoită nici odata de amicitia ta; i-mi e frica numai că astă data sa nu-si deo ostenela zadarnica.

A les. Esci nesufiteru cu ideile tale; vrei numai decătu sa traiesti într'o alta lume decătu aceia a tuturor omenilor. Ei bine! sa resonămu: D-siòr'a Orneanulu e tinera; fără a fi frumosă e placuta și pre urma are o zestre care o face și mai placuta; nici odata nu poti speră o partida mai nimerita.

Mich. Tote acestea suntu asiă; nu amu nimică de disu asupra D-siòrei Orneanulu, recunoscu tote pretiosele ei calități; pentru mine ea nu are decătu unu defectu: nu-mi simtu in inima nici o picatura de amoru pentru dens'a.

A les. Dara amicul meu, amorul e o marfa pre care omenii de spiritu nu o intreba in casatoria.

Mich. Se vede ca nu suntu unu omu de spiritu.

A les. Te plangu atunci! Eu unul ti-amu spus de diece ori pote totu ce unu amicu adevăratu pote spune, și nu aru trebui sa uită că a verea tă s'ară indoită cu acăstă casatoria, fără că sa mai dicem ca astădă incredintata cum ca este unu banchieru evreu despre a cărui probitate eu unul m'amu indoită totudină, ea nu mi se pare cu totulu sigura, și cunosci proverbulu: bani albi pentru dile negre.

Mich. Esci pesimistu, e rendulu meu sa te plângu.

A les. Indaratnicia ta, nu are insa vre-o alta cauză? nu cum-va esci inamoratu, amicul meu?

Mich. Si candu aru fi asiă?

A les. Nu a-si avé nimică de disu, nu discuta cine-va cu inim'a, la versta ta mai alesu; cu tote aceste amururile tale nu aru trebui sa te facă sa uiti pre amicilă tăi, de cătu-va tempu te areti forte rare; vrău sa vîi că mai inainte sa me vedi regulat in tote dilele; mai deprinsu cu acăstă, și in sfersitu suntu asiă de multu amicul teu incătu mi se pare ca acăstă-i o datorie care o plătesci; vedi, scumpulu meu, suntu unu creditoru nemilostivu. Acum la revedere! me duc la D. Orneanulu.

Mich. La revedare amicul meu.

SCENA II.

Michailu (singur).

Bietulu Alessandru! elu tine asiă de multa lămine! cu tote numerosele sele ocupatiuni elu gașesc inca tempulu de a se gândi la s'orlea mea. Ce idea are elu insa de a me insură! Pentru ce mi-asi schimbă vieti' mea de astădă? nu-i ea destulu de frumosă!..... amici sinceri și devotati.... o femeie rapitoră de spiritu și de inima care me iubesc cu nebunia... preste totu loculu nu intalnescu decătu unu suru.... dinaintea mea se desfășura unu viitoru seninu și dulce că o dī de primavera!.... Ceea ce Alessandru mi-a spusu insa de banchierulu meu me nelinișcesc.

(Se audă trei lovitură la usia.) Cine bate la usia mea? — (merge de deschide.)

SCENA III.

Michailu, Indoieala.

(Indoiéla se uită unu momentu la densulu pre urmă se pune pre o canapea.)

Mich. E strania fenea acăstă, ci nepot

care și acele lipsiri mai cu desaversire. Femeile duceau mancare soldașilor; mai multe cadiura morțe. Massimiliano în traful său nu facea deosebire între el și unu simplu soldat. În totușine a unde era primejdia mai mare, poziunea mai desprăzuită elu stă plină de speranță și de abnegare. Purtarea sa au fostu unu exemplu de curagiu caveleresc în totușine al admirat chiaru de acela pre care ii combatea.

Pre la finitulu lui Aprilie Imperatorulu vadiendu că trebile mergeau spre reu să otărîtu a atacă poziunile inimicului și a-sii deschide unu drumu prin liniele sele. Lupta se incaieră în diminea de 27. Miramon care ocărmuiă, batu pre Escobedo, luan- du-i 21 de tunuri și 600 de robi dura biruitori insusi obositi nu mersera mai departe și intrara indareptu în propriele loru poziuni, sosirea nu avu mare efect; dura celu putin sperantă reinvia înlaturandu multu ori-ce idea de capitulare. În dimile de 1 și 3 Maiu dău alte ciocniri nu au adusu nici unu efectu decisiv. Pre vremea aceea generalulu Ramirez fu arestatu cu statul său majoru pre candu se incercă a tradă orasiulu.

In fine situația ajunsese a fi atât de desprăzuită, provisunile fiindu pe sfersu, incătu Massimiliano se otărî la o de pre urma incercare de a sparge liniele liberalilor și a-si deschide unu drumu spre munti și Vera-Cruz, Meji'a era insarcinatu cu direcția operatiunilor care trebuea sa se execute în diminea de 14. Era cu o zi înainte a acelei a închinări, toti cetățenii în stare se înarmase pentru padi' orasiului în vremea retragerei. Totu era gală pentru o lovire de pre urma, candu deodata sosira sișe desertori, său pretinsi desertori cari spuneau ca Ortegă asedi'a St. Louis, și ca Juarez a tramsu lui Escobedo ordinu de a lasă Queretaro în pace spre ai alergă intru ajutoriu, acesta fura credută și lupta proiectata remasă pre alta zi.

Restul e cunoscută, în noaptea următoare 14 Maiu, Colonelulu Lopez unula din cei mai intimi a lui Massimiliano a platit bunătățile Imperatorului cu tradarea și dedu în mâinile inimicului furtul Cruz Cheia orasiului Queretaro. Liberalii intrară noaptea în liniște și luara orasiulu. Despre dima Miramon care a vrută sa resiste, a primitu la capu o lovitura din care se dice ca i s'a trasu moarte. Nici o crudime nu a fostu comisa. Mendez a fostu numai impuscatu că unul ce ordonasa în dimile treceute execuția a doi ofișeri liberali; amanunțimele mortiei lui Mendez au ceea va ingreditori. Samătă seră a dău'la dă dela luarea orasiului, s'a gasit ascunsu sub podel' casei unui Bartoli. Candu

s'a vediutu prinsu a sciu tu ce-lu ascépta. Se sciea condamnatu fără apel. În noaptea aceea a scrisu la tota famili'a sea, a dău'la dă de diminea, Dumineca intre nouă și diece ore s'a dusu la locul unde a fostu impuscatu, fără sa fie datu din partea celu mai micu denunciu de grăza său de slabiciune. Dupa obiceiul messicanilor pentru acei ce-i numescu ei tradatorii, Mendez trebuie impuscatu pe dinăpoi.

„Fia a disu Mendez“ atunci ingenunchiatu cu dosulu către regimentulu insarcinatu cu tristulu eficiu. Patru soldati au esită din frontu și au trasu asupra-i dura nenorocitulu n'a fostu lovitură de moarte. Sculandu-se a făcutu semnu să-i tragă la capu, și corporalulu ia pusu buz'a puscei la urechie și ia sdorbitu capulu.

Astfelui a murit Ramon Mendez care că totu omul avea ale sele calități și defecte, dura care a statu intre messicani unulu din cei mai mari bărbati ai periodului de fată, și din cei mai neinteresati..... că și Juarez elu era din Indi'a. Crudu că unu indianu, generosu că și densii elu prețină viață sea proprie totu în acea mica valoare că și viață unui altui'. Adesu i s'a infatiosiatu prilegiul de a se face bogatu puindu de o parte ori-ce conscientia, și pâna la celu de pre urma momentu alu său, a remasu seracu și credinciosu causei ce imbratiosiese, nimică din căte suntu sub ochii nostri nu ne spune sa-i se fi tăiatu unu picioru cu vre-o căte-va dăle înaintea mortiei sele; acăsta scire pare a fi fără sprigini. (G. d. I.)

Principalele române unite.

Iassi în 2 Iulie 1867. Vineri, în seră de 30 Iunie pre la 9 ore, M. S. Domnitorulu, s'a intorsu în Iassi, din excursiunea ce a facutu în părțile de susu a Moldovei. Aceeași bucurie cu care M. S. a fostu primitu la sosirea Sea, suntu căte-va dile acum'a, a intempsită o astă data pretutindenea, dela barier'a Nicolinei pe unde a intrat în orasiu, și pâna la Palatu. (G. d. I.)

Impartăsimu după „Tr. Carp.“ următoarele:

Cetim în Progresul ca M. Sea Domnitorulu a visitat la Iasi la primaria mijlocie de de fraudă, precum tinichele fasonate pre formă corporului și bestee de bou, pre cari Jidovii și femeile loru le ascundu pre sub străe pline cu răchiu de contrabanda. Apoi a mai mersu în tergul Cucul la o locuință jidovescă unde s'a convinsu de starea de indesuă în care trăescu (fiindu preste 600 în acea casa) de miseria și impuritatea Jidovilor, ca M. S. a declarat satia cu principalii Jidovi ca va da ordine să-i supuna immediat la regulele higienice de cari se bucură astădi lumea civilisată.

Amu voi că acestea sa le aile amicul d-lui Brăianu, d. Crémieux, și mai alesu diuarele străină ce tractă pre Romani de barbari și netoleranți, cari suntu aceste hărde de Jidovi pribeți goniti din tota părțile și adunati în Moldova. Suntu vorbe frumosă în teoria acele vorbe de toleranță și de generositate; dura de căcă aceste hărde selbatice, unelelindu fraudă și contrabandă și presentându tabloul celu mai infioritoru de miseria, de necurătienă, de degradare omenescă, s'aru adună în cuartierele din Parisu și aru face astfelu, suntemu siguri că politia franceză iaru scote preste hotarul său iaru dă în mână procurorul și iaru tramete la inchisore.

Noi nu mai credem în îndreptarea acestor rela. Tote ordinele la noi, administrative, au junsu că firmanele Sultanilor despre cari este proverbul atât de cunoscutu: ori ce firmanu se asculta în tempu de trei dile.

A cadiutu căte unu mare reu pre români dela unu tempu în cōcē. Pre Romanii Macedoneni au venit Grecii, pre Romanii Transilvaneni Ungurii, pre Romanii Muntenii Rosii, pre Romanii Moldoveni Jidovii; dura marturim ca parte de reu cea mai mare este a Moldovei!

Totu comisarii tutoru poporului din cele cinci părți ale lumii, veniti la expoziție, au luat legiuine de onore, afara de comisarii români. Oare nu este acăstă unu semnu de despărtiție pentru inferioritatea noastră în fața cu ori ce vietuitore în lume, fia civilisate fia barbare? Oare sa fie România mai josu decât tote acele națiuni și toti acei populi barbari din Oceania?

....Nu este starea prosta a objectelor ce noi amu depusu la expoziție care ne-a perduț; este starea tierei noastre. Nu mai avemu neci o considerație, căci nu ne iubim tiéra, căci ne mancăm intre noi, căci n'avemu nemicu, n'avemu instrucție publică, n'avemu finanțe, nu facem nemicu pentru civilizație, n'avemu armata că sa aretăm ca avemu o flotă și sa interesăm pre celelalte națiuni. Noi jucăm înaintea Europei rolă de petiționari, de ceritori, de gavaoneni. Sa spunem u adeverulu, dora aru esă de aici unu bine: scimur numai sa ne certăm intre noi pentru fleica și sa mergem a ne pari la streini.

Care este romanul căruia nu-i bate anima candu vede pre Principalele de Mantenezug, domnul a o mână de omeni, dura bravi, incungurata de onori în palatul Tuilerielor? Si care este romanul căruia nu i se rupe anima candu vede ca comisarii nostri n'au avutu nici onore unei pandlice!

laza adesea o amara desceptare. O fericire de unu momentu, o fericire care în atâta renduri nu e decât o minciuna laza de multe ori o desceptiune care te urmaresc pâna la mormentu.

Mih. Bine! fia, a-ti voi a sacrifică iluiniile mele de vreme ce ai hotărîtu sa te mult astfelu la mine; dar increderea în amicii adeverati, increderea inca în omeni de aceia pe care-i stimedi, chiaru fără a-i cunoșce, omeni ce sacrifică totu unei idei, unui principiu, lase-mi aceasta incredere, amu nevoie de dens'a; (ia jurnalul de pe masa) asculta! e unu omu de anima, e unu omu sinceru, omul care scrie asiā! (Cetesce) „aceală care cere libertatea pressei cere unu lucru prea santu penitruă! Ddieu sa nu-lu asculta.“

In d. Libertatea pressei!.... unu jurnalistu ce vrea sa cera altă? acăstă-i e meseria; fa-lu Ministru! și va ucide astă sermană libertate.

Mih. Asia... acăstă s'a vediutu cate odată..., dar, suntu omeni cari într'o camera, mandatari ai tieri loru au avutu curajulu de a spune în față unui Ministru: Dile Ministru ti dau unu votu de blamu.

In d. I venéza locul amiculu meu.

Mih. Uiti ca multi din acei omeni au refuzat adesea unu portofoliu de Ministru.

In d. Alergă atunci după popularitate, o curesana betrana care farmeca pe multi... alergă după altu ce-va pote.

Mih. Sa me indoești de unu, sa me indoești de altu, sa me indoești de lumea întrăga dar?

In d. O! nu amiculu meu, suntu omeni sinceri în cari cine-va pote sa se încrăda, nenorocirea e numai ca ei suntu forte rare. Acești omeni discuta fără violentă, ataca fără pasiune, tîntu săma de greutățile ori căreia poziuni sociale și sa gan-

descu de doue ori înainte de a striga la infamie... Déca te-asiu vedé, pe Dta de exemplu, june bogatu, fără experientie și fără trecutu, ca vii sa condamni totu ce se face în tiéra, ca gasesci totu reu, ca ataci totul cu violintă și passiune, nu asiu avea ore dreptulu sa ma indoiesc?.... și candu te-asiu vedé trasu dinaintea judecății nu te-asiu plange; — mi-asiu dice numai: e unu omu care cu ori ce prețiu vrea să se facă într-o rezantă; poziunea de omu bogatu victimă politică nu e cu totul primașă, ea nu are nemică de speriatu, și junele meu carti oriu sperăza a schimbă unu mandatul de arestă într-o făoa de druma pentru posturitate.... e o neguigatorie.... unu mijlocu estimu de a cumpără unu brevetu de imortalitate.

Mih. Incepi a te face superaciōsa, vedu că va trebui sa renunțu la multe din credințile mele de vreme ce te-ai hotărîtu sa me persecuti astfelu; mi remainu amicii voii trai cu ei.

In d. Amicii... tu esci bogatu, trebuie sa ai adi multi amici; cine scie insa!.... déca din intemplare astă rota a norocului care-ti suride astădi cu unu dimbetu asiā de dulce, s'aru inverti mane într-unu sensu inversu. Cercul loru de siguru, s'aru restringe multu atunci!

Mih. Vrei dar sa rumpu cu amicii mei, sa renunțu la densii? a! esci prea pretencioasa!

In d. Suntu departe de a cere acăstă, déca asiu cere-o chiaru, suntu convinsa ca nu ai face-o; dar se poate intemplă că intro dă se renunțe ei la tine; ti voiu dice atunciă cu unul din poetii nostri, cu Conaki:

Candu norocu-si schimba pasulu,
N'aducu ani ce-aduce ceasulu.

(Va urmă)

Ministeriul aru face bine sa consilie pre M. S. Domnulu a merge la Parisu. Presentia sea acolo poate face multu. Si sa nu ia cu densulu omeni ca cutare eari au sa spuna ministrilor si Imperatului, ca cutare a luat corona Ungariei; ca Moldovenii suntu venduti Muscalilor; ca cutare face subscrptioni nationali candu este cu putere; ca press'a romana a disu ca press'a francesa este venduta Jidovilor seu lui Bratianu; ca ministeriul care ia trameu este de partita russesca, ca boerii suntu tratori; ca poporul ese o vita. etc. etc.

Acestea ne-au perduto. Finantie, domnilor ministri, cu ori ce pretiu! Cai de feru! siosele! armata, armata regulata de 40 de mii omeni in tempu de pace care sa ne coste, totel cheltuele ei intielesc, 38 de milioane. Armata neregulata de toti Romanii! Trebuie sa simu o naftune seu trebue sa perimu! Indestulu cu cele sisteme de umiliatia, de petitionare, de gavano neni si care ne-au compromis, ne-au perduto.

Proclamatia.

O circulara tiparita, cu cuprinderea si cu semnaturile urmatore, fu comunicata guvernului:

Domnul nostru,
Conformu intielegerei avuta in Martiu alu anului presentu la Bucuresci, avemu onore a ve incunoscintia ca, in 25 ale lunei lui Iuliu, va avea locu, la Romanu, intruirea dloru senatori si deputati ai Romaniei de dincöce de Milcovu, spre a delibera asupra mijlocelor menite de a pune capetu statiei de suferintie ce apasa interesele nostre naftunale.

Sunteti rugati a respunde, pana celu multu in terminu de diece dile, dela primirea acesteia de veti asista, seu nu, la intruire, spre a se putea chibsu localulu cuiuinciosu. Responsul i-lu ve-ti adresă la Romanu, la adres'a dlui senatoru Grigorie Varnay.

Primiti domnul nostru, incredintarea prea osebilei nostre consideratiuni.

G. Balsiu, colonelu Pavlov, Panait Balsiu, Gr. Varnay, N. Ceaur Aslanu, colonelu N. Iamandi, N. Cananau, colonelu Gr. Sturza.

La acesta astam in „Naftune“ urmatorele:

O circulara tiparita, cu cuprinderea si cu semnaturile urmatore, fu comunicata guvernului.

Déca acestu documentu va fi apocisu remane la personele ale caroru nume se vedu tiparite sub densulu, a o declară prin publicitate.

O adunare de feliul celei anuntiate in acestu documentu, este invederatu ca aru fi unu inceputu de atentatu in contra articulului alu Constitutiunii care dice: Principatele-Unite romane „constitue unu Statu individibilu, etc.“ Ea prin urmare nu poate intra in categori'a aceloru adunari, a caroru libertate este garantata prin art. 26 alu constitutiunii.

Guvernul este incredintiatu ca va fi multu micu numerulu aceloru romani nedemni si desnaturaliti, cari aru putea cugeta o crima asia odiosa in contra patriei loru. Ori si cum elu erede de a se datorie a prevesti pre acei putini, cari aru fi destulu de simpli ca sa cadia in vre-o cursa, si a face in deosce cunoscutu ca elu, care a primitu in pestrare ca unu depositu sacru, intre altele, unitatea Statului romanu, si care cunoscce ca are o datorie nedispensabila de a iulaturá cea mai mica amenintare in contra acestei stari de lucruri, este decisu a reprimá cu energie, in limitele legei, ori-ce actu care aru pune-o macaru in cestiune.

Constantin A. Cretulescu, Stefanu Golescu, A. Vasescu, I. Bratianu, G. Adrianu.

Galati 20 Iuliu.

Responsul deputatilor Galatiului adresatu D. Balsiu s. c. l.

Domnilor! Ne grăbim a respinge invitatiunea ce ne faceti de a ne intruni pentru diu'a de 25 Iuliu la Romanu.

Intielegerea ce se pretinde ca amu fi avut la Bucuresci n'a esistat pentru noi nici odata.

Respingem a dura acesta solidaritate. Interesele naftunale suntu unele si acelea-si pentru tota tiera romana, ele se reguleaza de representantii naftunei la loculu si in modulu stipulat prin constiutiunea statului romanu.

Deputati orasului Galati, George P. Manu, N. Hagi Nicol'a, P. Popasu.

Varietati.

* Unu emisualu ministeriului

ung de justitia ordina ca fara amanare sa se primesta in listele jurilor acel evrei, cari la conserierea cea d'antaiu, de-si qualificati, fura trecuti cu vederea.

* * Allegerie oficiali. In comitatulu Solnocului interioru suntu alesi: Judi primari: Salomonu Gajzago si Stefanu Torma; vicecomiti Sigismundu Ver, si Theodoru Brehad; notariu primariu Paulu Szarvadi, notariu secundariu Alessiu Hosszu; cassieru Fr. Torma; archivariu Somogyi; judi cerc (szolgabirae) Adolfu Flott, Nicolau Ratiu, Ioann Buzura, Bar. Geiza Dioszegi, Lad. Tohati, Franc. Valia, Alessandru Molnar, Gregoriu Szante, Ludovicu Bokros, Emer. Pece; adjungi de judi cercuali: Ioann Kovacs; asessori Franc. Incze, Andreiu Francu (Frink), Stefanu Ratiu, Stefanu Szentimrei, Ioann Deesi, Iacobu Mezei; judi singulari: Iosifu Preda, Samuelu Csernatoni, Lad. Veres, Nic. Berzenzei; notari: Carolu Szalmari, Gavr. Manu jun.; fiscal pri.: Carolu Deesi; fisical secund.: Valentini Hersznyi si Ioann Tohati.

* * Directiunea postelor din Transilvania ce se afla pana acum in Sabiu, se vorbesce, ca se va stamata la Clusiu.

* * Baronul Rauch se suna ca e denumit de Locuitorii actualu al Croatiei si ca e preventiu cu plenipotintiele corespondiente.

* * „Pozor“ asta din Sirmiu, ca militarimea marginasie dela Petrovaradint se desfintieza in urma intrevenirei ministerului ungurescu. — Celelalte parti ale militarimei marginasie remanu si de aci incolo subordinate ministerului de resbelu din Vien'a.

* * Universitate. Se scrie ca in Prag'a a cercuiteaza o pettisune catre Czarulu Russiei pentru crearea unei universitatii panslavice in Varsiovia. Déca la aceasta universitate va fi respectata de a-junsu limb'a cehica voru trece multi juni cechi dela universitatea din Prag'a la cea din Varsiovia.

* * (Schimbare de dluariu.) D. Kovari Laszlo redactorulu dluariului „Korunk“ se retrage si in locui pasiesce ca redactoru si proprietariu d. Sandoru Ianos, insa nu la „Korunk“, care are sa inceteze, ci la dluariul nou „Unio“ ce va aparé in loculu celu d'antaiu. Din firm'a soiei celei noue se vede directiunea ce o ies, cu totu ca din programul impartasit u vedem ca va avea sfoi a cea noua privintia la referintele ardelene ce s'a produs de tempulu acel'a in care Transilvania a fostu de sine statore.

* * Dupa „Romanul“ astam ca s'a infintat in Galati si Bucuresci societati pentru ajutorarea de juni romani, cari voru sa frecuenteze vre-o universitate.

* * Din Fiume s'a datu asara unu corespondinte la dluarie francese, anume Rigondau. Consululu francesu a intrevenit in favorea lui insa fara succesu. Corespondintele partinea in scrierile sele pre croati.

* * O Brosiura a aparutu in Pest'a in limb'a magiara intitulata „A magyarok es romanok feladata a keleti késdésben“ (problem'a magiarilor si romanilor in cestiunea orientala). Arata ca aliantie magiarilor cu nemti si cu slavii suntu naturale, pentruca nemti tintescu la ide'a loru de predilectiune de a se estinde pana la marea negra, iera slavii prin ide'a de panslavismu voru sa ajunga la marea mediteriana. In ambe casurile Ungaria are sa fia cutropita si cine spera in vre-o protecione din partea aceloru doue rase, traieste in ilusiuni si devine nevrendu tradatoriu de naftune. Alianti'a cea mai firésca e cu romanii, ca naftune, cari suntu asemenea amenintiali de cele doue elemente. Prin aceasta aliantia se asigura si interesulu poporilor latine de magiari, care popore suntu propagatorele libertatii si a civilisatiunii si cari prin departare nu au neci unu interesu, ca sa nimicescu iculu celu verit in slavii de nord si de sudu. Cam acesta e cuprinsul brosiurei, scrisa de unu magiaru anonim.

* * Referintele comunicat fune i teografice intre Romania si Austria le alinge Romanulu dela 7 Iuliu in urmatorele:

Mai multi comercianti din Bucuresci ne-au facutu cunoscutu ca servitiu telegraficu, prin neglignita sea aduce vatamare comerciului, mai adaugendu ca cursurile cotidiane ale bursei de Vien'a nu se facu cunoscutate optu, diece dile. Luandu cuvenitele informari dela d. Directoru alu servitiului telegraficu si postale, despre

causele neregularitatilor ce ni se denuntia, suntemu la rendul nostru in positiune a da comerciantilor lamurire urmatore: Suntu cateva dile de candu corespondintia cu Austria merge forte greu, din cauza, ca exista o neintielegere intre statiunile austriace care aduce serviciul telegraficu romanu mari pedice. Virciorova lu tramite la Temisiéra si Temisiéra la Virciorov'a. Dlu Directoru Falcoianu a reclamatu la Directiunea din Vien'a ca sa rectabileasca ordinea si n'a primitu inca responsu.

In diu'a de 5/17 Iuliu, au remas 82 de depesie pentru Austria neespedate si in diu'a de 6/18 Iuliu 28, din cauza ca statiunile austriace ostensiu si inceteza de a mai lucra. Din cauza acestei aglomerari de depesie cursulu bursei a fostu datu, in dilele din urma, numai in 2, 8 si 10 Iuliu.

D. Directoru alu telegrafului avendu insa in vedere importantia cursului bursei, a datu ordine ca ori care aru fi aglomerarea depesilor, sa se primesta de preprintia cursulu bursei si sa reportese in fia-care di, candu statiunile austriace voru refusá darea cursului pentru a se publica in Monitoriu.

Directorele telegrafelor si a facutu datori'a si suntemu sicuri ca si dlu Ministru din afara va fi facutu cu venitele reclamari spre a se curmá acestu reu; si neresitu ca se va curmá caci la casu contrariu vomu puté face asemenea cu depesile comerciului Austriei si atunci simtindu pagub'a mai deadreptulu, guvernul austriac va indreptá reulu mai iute si mai bine.

* * (Israelite.) Diuarele nemtiesci de ritul israelit dimpreuna cu cele jidovasci de rit si limba nemtiesca, povestescu despre „crudimle“ cu cari israeliti suntu persecutati si acum in Romania, si ca comunitatea israelita din Galati sa a adresat cätra regimulu din Vien'a sa o ia sub scutul seu: precandu in „Romanul“ cetim u solemnitatea cu carea s'a deschis u templulu celu nou israelit din Bucuresci. Solemnitatea acesta, se dice in Romanul, ca se descrie din partea numai prin o „scurta forte slaba dare de séma“, precandu ea aru face onore ori carui dluariu din Romania, candu aru descrie cu asemenea interesu o solemnitate romanesca, despre inaugurarea unei bisericu romane crestine. — Si jidovii totu mai au in drasnirea de a carti! Romanii ardeleni au unu proverb: „Pe némtiu lu porti tota dlu'a in spinare si sér'a lu puni frumosu joso si elu totu te injura si dice ca l'ai transiit.“ Ni se pare ca acesta e aplicabilu si la israeliti din Romania.

* * In Galati a spusena a facutu esandarea apelor pagube forte mari, in multe locuri s'a intreruptu comunicatiunea. Intre Lembergu si Cernatiu insa au remas comunicatiunea neintrerupta.

* * Preoti rom. cat. insurati. In Italia s'a introdusu de mai multi ani casatoriile civile si preotii rom. cat. facu intrebuintare de densa si se insora. In diece ani déca merge asiá dupa cum s'a inceputu, voru fi in Italia mai multi preoti insurati decat celibati (sara muieri), mai alesu déca pentru casatoria nu voru fi scosi din functiunile preotiesci. „Emancipatore cattolico“, fóia italiana din Palermo spune, ca Rizza canonico si custode alu domului metropolitan din Siracus'a a luat in casatoria pre Carolin'a Picone, calugarita din Arcaeli (manastire). Asemenea preotul Giuseppe (Iosif) Variale din Soccave au intrat in statulu casatoriei. „Amico del popolo“ aduce urmatore lista de preoti r. catolici insurati: Nicola Lazzzeri dela Castellanetta, Leopold Perez de Vera, ex-jesuitu Giordani, profesor de universitate, Vechia, inspector de scole normale, Mellilo prof. de filosofia la universitate, Pastigliane, prof. la liceul din Maddaloni, Anglisani, prof. in instit. reg. de educatiune, Carillo, prof. de literatura, Vincenzo Tanzello invetiatoriu primariu.

Ioann Cristea,

Compactoru in Sabiu, se recomenda on. publicu romanu cu legarea de cărti, protocoale, brosuri etc. si preste totu cu executarea tuturor comisiunilor, ce cadu in cerculu compactoriei, promitendu lucru promptu si solidu si preturi cätu se poté mai moderate.

Locuinta: Sabiu, strada cea mare a Poplacei (Grosse gewehr gasse) Nr. 91.

Bursa de Vienn'a.

Din 12/24 Iuliu 1867.

Metalicele 5%	53	50	Actiile de creditu	183	50
Imprumut. nat. 5%	68	25	Argintulu	124	75
Actiile de banca	705		Galbinulu	6	07